

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Fontys Hogeschool
T.a.v. College van Bestuur
Postbus 347
5600 AH EINDHOVEN

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

Onze referentie
54581460

Bijlagen

1

*Als u belang hebt bij dit besluit,
dan kunt u hiertegen binnen 6
weken, gerekend vanaf de
verzenddatum, bezwaar maken.
Stuur uw bezwaarschrift naar
DUO, Postbus 30205, 2500 GE
Den Haag. U kunt uw bezwaar
ook digitaal indienen op
www.bezwaarschriftenocw.nl.*

Datum 30-09-2025

Betreft Besluit macrodoelmatigheid Commerciële Economie

Geacht bestuur,

Met de brief van 11 juli 2025, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op die datum, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de hbo associate degree-opleiding Commerciële Economie als bekostigde opleiding tevens te verzorgen in Tilburg.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 16 september 2025, kenmerk 2025-038, negatief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling macrodoelmatig opleidingsaanbod hoger onderwijs 2023 (hierna: Regeling), heb ik besloten niet in te stemmen met uw voornemen om de hbo associate degree-opleiding Commerciële Economie als bekostigde opleiding tevens te verzorgen in Tilburg.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2, eerste lid, van de WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag niet voldoet aan het behoeftecriterium. Aan de beoordeling van het ruimtecriterium is daarom niet toegekomen.¹ Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het, als bijlage bij dit besluit meegestuurde, advies van de CDHO.

¹ Artikel 6, eerste lid, onderdelen a en b, van de Regeling macrodoelmatig opleidingsaanbod hoger onderwijs 2023.

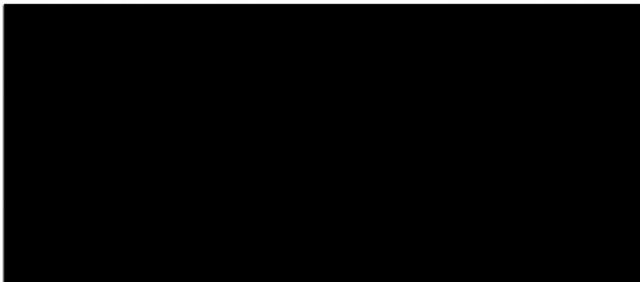
Een afschrift van deze brief is verzonden aan de CDHO, de NVAO, de Inspectie van het Onderwijs en de VH.

Onze referentie
54581460

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

drs. Heidi Boussen

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
T.a.v. de minister
Dhr. G. Moes
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Contactgegevens CDHO

Postbus 85498
2508 CD Den Haag
070-8505300
www.cdho.nl
info@cdho.nl

Onderwerp

Nieuwe vestigingsplaats
Voltijd hbo Associate degree
Commerciële Economie
Fontys Hogeschool
Tilburg

Kenmerk CDHO

2025-038

Kenmerk aanvrager

JZ/2025/44/mh

Datum

16 september 2025

Geachte heer Moes,

Fontys Hogeschool heeft een aanvraag ingediend om de hbo Associate degree Commerciële Economie ook als bekostigde voltijdopleiding in de gemeente Tilburg te mogen aanbieden. Hierbij ontvangt u het advies van de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO) over deze aanvraag. De toelichting maakt integraal onderdeel uit van het advies.

Advies CDHO over de bekostiging

De CDHO adviseert *negatief* te besluiten op het verzoek van Fontys Hogeschool om de hbo Associate degree Commerciële Economie ook als bekostigde opleiding te mogen verzorgen in de gemeente Tilburg.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

K.E. van Kammen

K.E. van Kammen

Voorzitter CDHO

Algemene toelichting op de aanvraag

Omschrijving van de opleiding

De aanvrager wil de opleiding Commerciële Economie ook in de gemeente Tilburg verzorgen. De aanvrager biedt deze opleiding al aan in de gemeente Eindhoven. Het gaat om een Nederlandstalige hbo Associate degree van 120 studiepunten die de aanvrager in voltijd wil aanbieden.

De aanvraag is in samenhang behandeld met een aanvraag voor een gelijknamige nieuwe hbo Associate degree in de gemeente Amsterdam die door de Hogeschool van Amsterdam is ingediend (2025-041).

De opleiding richt zich op het opleiden van professionals die zaken vanuit een marketing- en managementblik kunnen benaderen. De aanvrager wil in deze vestigingsplaats een traject vormgeven dat specifiek gericht is op de sportbusiness. Het curriculum van de opleiding omvat de thema's (1) marketing in de retailsector, (2) online marketing, (3) sales en accountmanagement, (4) sportmanagement en MVO en (5) eventmanagement en verenigingsmanager.

De opleiding is toegankelijk voor studenten met een mbo-4-, havo- of vwo-diploma.

Afgestudeerden van de voorgenomen opleiding kunnen onder meer de functies (junior) marketingmedewerker, medewerker online marketing, eventmanager of accountmanager vervullen.

Afstemming

De aanvrager heeft het voornemen de onderhavige opleiding ook in Tilburg aan te bieden afgestemd met Avans Hogeschool en de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen. Zij hebben beiden geen bezwaar geuit. De aanvrager heeft verder de aanbieders van verwante opleidingen op de hoogte gebracht van het voornemen. Alleen de Christelijke Hogeschool Windesheim heeft hierop gereageerd, waarbij zij heeft aangegeven geen bezwaar te hebben.

Analyse verwant aanbod

De CDHO vindt met de aanvrager¹ de volgende hbo Associate degrees sterk verwant aan de voorgenomen opleiding:

1. Commerciële Economie (aangeboden door vier instellingen²)
2. E-commerce (aangeboden door drie instellingen)
3. Sales en Accountmanagement (aangeboden door twee instellingen)

Verder vindt de CDHO met de aanvrager de volgende hbo Associate degrees zijdelings verwant:

1. Commercieel Management (aangeboden door één instelling)
2. Marketing Management (aangeboden door één instelling)

¹ De aanvrager maakt in het dossier niet duidelijk welke opleidingen zij sterk verwant en welke zij zijdelings verwant vindt.

² Waar de CDHO spreekt over "instelling", wordt "bekostigde instelling" bedoeld.

3. Online Marketing (aangeboden door één instelling)

De CDHO vindt ook de volgende hbo Associate degrees zijdelings verwant:

1. Ondernemen (aangeboden door vier instellingen)
2. Ondernemerschap & Retail Management (aangeboden door vier instellingen)

De CDHO vindt deze opleidingen zijdelings verwant omdat deze opleidingen qua inhoud ten dele overlappen met de voorgenomen opleiding, dezelfde instroomdoelgroep bedienen en studenten ten dele voor dezelfde arbeidsmarkt opleiden.

De CDHO vindt de andere opleidingen die door de aanvrager zijn betrokken nauwelijks verwant aan de voorgenomen opleiding.

De instroom in de verwante opleidingen schommelde in de afgelopen vijf jaar rond de 1675 studenten (zie Bijlage 2).

De aanvrager verwacht dat er in het eerste jaar 24 studenten zullen instromen en dat dit aantal tot 2030-2031 zal oplopen tot 45 studenten per jaar.

Toelichting op advies over de bekostiging³

Er is geen behoefte aan nieuwe medewerkers aangetoond zoals bedoeld in criterium a⁴

De CDHO concludeert dat de aanvrager geen arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding heeft aangetoond.

Een algemene arbeidsmarktbehoefte aan medewerkers in de economie is niet aangetoond⁵

De ROA-prognoses geven een negatief beeld

De CDHO stelt vast dat de ROA-prognoses een negatief beeld geven van de arbeidsmarktperspectieven voor afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

De CDHO overweegt hierbij het volgende:

- Het door de aanvrager betrokken opleidingstype 'bachelor marketing en public relations' is ten dele relevant omdat de sterk verwante hbo Associate degree Commerciële Economie hierin is opgenomen naast een groot aantal niet en nauwelijks verwante opleidingen. ROA typeert de vooruitzichten in 2028 voor afgestudeerden van dit opleidingstype als slecht en verwacht geen knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening.
- Het opleidingstype 'bachelor financieel management en fiscaal recht' is ten dele relevant omdat de sterk verwante hbo Associate degrees Sales en Accountmanagement en E-commerce hierin zijn opgenomen naast een groot aantal niet en nauwelijks verwante opleidingen. ROA typeert de vooruitzichten in 2028 voor afgestudeerden van dit

³ De CDHO betreft bij dit advies alleen gegevens die zijn aangeleverd door de aanvrager, tenzij anders vermeld.

⁴ Art. 6 lid 1 sub a in samenhang met lid 2 van de Regeling macrodoelmatig opleidingsaanbod 2023

⁵ De CDHO betreft ambtshalve de arbeidsmarktprognoses in het AIS van het ROA (<https://roastatistics.shinyapps.io/AISot2028>) en de gegevens uit de Spanningsindicator van het UWV (www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie/dashboards). De CDHO hanteert altijd de meest actuele gegevens.

opleidingstype als matig en verwacht vrijwel geen knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening.

- De door de aanvrager betrokken beroepsgroep 'adviseurs marketing, public relations en sales' is relevant omdat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding in aanmerking komen voor een substantieel deel van de beroepen binnen deze beroepsgroep, zoals specialisten marketing, public relations en sales. ROA verwacht voor deze beroepsgroep geen knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening.
- De door de aanvrager betrokken beroepsgroep 'managers verkoop en marketing' is ten dele relevant omdat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding in aanmerking komen voor een deel van de beroepen binnen deze beroepsgroep, zoals managers verkoop, marketing en ontwikkeling. Zij komen echter niet in aanmerking voor in deze beroepsgroep opgenomen beroepen zoals managers onderzoek en ontwikkeling (R&D). ROA verwacht voor deze beroepsgroep vrijwel geen knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening.
- De overige door de aanvrager betrokken beroepsgroepen zijn niet relevant omdat de voorgenomen opleiding studenten niet opleidt voor beroepen in deze beroepsgroepen.

De arbeidsmarktinformatie van het UWV geeft een overwegend negatief beeld

De CDHO concludeert dat de behoefte aan werknemers in de beroepsgroepen 'adviseurs marketing, public relations en sales' en 'managers verkoop en marketing' vrij groot is. De UWV-spanningsindicator typeert de spanning van deze beroepsgroepen landelijk in de laatste vier kwartalen als "krap". Dit is in lijn met de algemene krapte op de arbeidsmarkt.

In de arbeidsmarktregio Midden-Brabant is de spanning van de beroepsgroep 'adviseurs marketing, public relations en sales' in dezelfde periode ook als "krap" getypeerd. De regionale spanning voor de beroepsgroep 'managers verkoop en marketing' is in de laatste vier kwartalen als "gemiddeld" getypeerd. Dit geeft aan dat het aantal werkzoekenden in deze beroepsgroep en het aantal baanopeningen in Midden-Brabant in evenwicht is.

Verder concludeert de CDHO dat er vrij veel vacatures openstonden voor de beroepsgroepen 'adviseurs marketing, public relations en sales' en 'managers verkoop en marketing'. Het Dashboard Online Vacatures van het UWV laat zien er in de laatste vier kwartalen maandelijks tussen de 2303 en 5136 (voor de beroepsgroep 'adviseurs marketing, public relations en sales') en de 1238 en 2652 (voor de beroepsgroep 'managers verkoop en marketing') vacatures online stonden.

De CDHO concludeert ook dat er relatief weinig vacatures openstonden voor dezelfde beroepsgroepen in de regio Midden-Brabant. In dezelfde periode stonden er maandelijks tussen de 62 en 139 vacatures (voor de beroepsgroep 'adviseurs marketing, public relations en sales') en de 14 en 67 vacatures (voor de beroepsgroep 'managers verkoop en marketing') online.

De overige algemene arbeidsmarktgegevens zijn onvoldoende relevant

De CDHO constateert dat het aangehaalde artikel van het CBS⁶ geen blijk geeft van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding. De hierin beschreven toename van het aantal hoger opgeleiden in de commerciële sector is te algemeen om er een arbeidsmarktbehoefte uit af te leiden.

⁶ Het artikel 'Minder werkenden in beroepen met weinig complexe taken' (CBS, 21 november 2024)

De CDHO vindt ook de vacatureanalyse van Jobfeed te algemeen om er een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden uit af te kunnen leiden. De CDHO baseert dit op de volgende analyse.

De vacatureanalyse is uitgevoerd door de aanvrager op 16 april 2025. De aanvrager heeft aangegeven zowel de landelijke als de regionale (regio Noord-Brabant) vacatures van Q3 2022 tot en met Q1 2025 te hebben geanalyseerd. Per kwartaal zijn alle online uitgezette vacatures voor de beroepsklassen (1) Communicatie, marketing en PR, (2) Recreatie, sport en toerisme en (3) Verkoop en handel bij elkaar opgeteld. De CDHO constateert dat deze beroepsklassen te breed zijn om een goed beeld te kunnen geven van de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding en neemt deze bron daarom niet mee in de overweging.

De CDHO stelt tot slot vast dat de bronnen die worden aangehaald voor de onderbouwing van een maatschappelijke behoefte⁷ en een regionale arbeidsmarktbehoefte⁸ geen blijk geven van een actuele kwalitatieve ontwikkeling die de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding ten goede kunnen komen. De CDHO overweegt hierbij dat het belang van sport en bewegen duidelijk is onderbouwd, maar dat de aanvrager niet heeft aangetoond dat afgestudeerden van de beoogde opleiding Commerciële Economie direct bijdragen aan het stimuleren van gezond gedrag. Er kan daarom geen duidelijke behoefte aan afgestudeerden uit deze bronnen worden afgeleid.

Een specifieke behoefte aan nieuwe medewerkers is niet aangetoond

De CDHO constateert dat de aanvrager geen specifieke behoefte aan nieuwe medewerkers met het profiel van de voorgenomen opleiding heeft aangetoond. De CDHO overweegt hierbij dat de werkgeversenquête blijk geeft van een zekere arbeidsmarktbehoefte, maar ook laat zien dat de werkgevers de arbeidsmarktkrapte niet groot vinden. Deze bron is, als enige positieve, onvoldoende om te kunnen concluderen dat een structurele en substantiële arbeidsmarktbehoefte is aangetoond. De intentieverklaringen zijn buiten beschouwing gelaten.

De werkgeversenquête die de aanvrager heeft uitgevoerd⁹ geeft blijk van een zekere behoefte aan nieuwe werknemers met het profiel van de voorgenomen opleiding. De CDHO vindt het onderzoek valide, relevant en navolgbaar. Daarbij stelt de CDHO vast dat de antwoorden van de respondenten laten zien dat de arbeidsmarktkrapte in dit vakgebied niet groot is. De CDHO baseert dit op de volgende analyse.

De enquête is tussen 24 februari en 13 juni 2025 afgenomen en ingevuld door 48 respondenten. 45 van hen spelen (enigszins) een rol bij het aannemen van nieuw personeel en 46 respondenten zijn werkzaam voor een relevante organisatie. Twee organisaties zijn twee keer betrokken in het onderzoek. De CDHO heeft de antwoorden ontdebeld en neemt alleen de antwoorden mee van

⁷ Het rapport 'Kansen voor provinciaal sportevenementenbeleid - Meta-analyse van vijftien Brabantse sportevenementen' (Mulier Instituut 2021), het artikel 'De maatschappelijke waarde van sport en bewegen' (Pulles in *Christen Democratische Verkenningen*, zomer 2021) en het rapport 'Monitor Sportakkoord 'Sport verenigt Nederland' – De zes pijlers gepeild' (Mulier Instituut 2021).

⁸ Het beleidskader 'Levendig Brabant 2030 - Integraal beleidskader cultuur, erfgoed, sport en vrijetijd' (Provincie Noord-Brabant 2022), de uitvoeringsagenda 'Cultuur, erfgoed, sport en vrijetijd - Uitvoeringsagenda Levendig Brabant 2024 – 2027' (Provincie Noord-Brabant 2024) en de 'Arbeidsmarktmonitor sport en bewegen 2024 – kwalitatief onderzoek werknemers en werkgevers' (Mulier Instituut 2024) en het rapport 'Kansen voor provinciaal sportevenementenbeleid - Meta-analyse van vijftien Brabantse sportevenementen' (Mulier Instituut 2021).

⁹ Bijlage 20 van het aanvraagdossier.

relevante organisaties en van respondenten die inspraak hebben op het aannamebeleid.

De meeste organisaties hebben 11 tot 50 medewerkers (42%) of 51 tot 100 medewerkers (25%). Het grootste deel van de respondenten werkt voor een organisatie die in Noord-Brabant is gevestigd (46%), gevolgd door Noord-Holland (13%), Utrecht (10%) en Gelderland (10%).

63% van de respondenten geeft aan momenteel al medewerkers met dit profiel in dienst te hebben. Slechts 39% van de respondenten zegt dat er een (zeer) grote behoefte aan medewerkers bestaat binnen het werkveld. Ook geeft 52% van de respondenten aan dat het aanbod aan gekwalificeerde kandidaten met een vergelijkbaar profiel momenteel (zeer) ruim is. Slechts 12% vindt het huidige aanbod (zeer) krap. De CDHO stelt op basis hiervan vast dat de arbeidsmarktkrapte voor medewerkers met dit profiel niet groot is.

79% van de respondenten geeft aan in de komende vijf jaar (misschien) behoefte te hebben aan nieuwe medewerkers die de voorgenomen opleiding hebben afgerond. De totale behoefte die uit het onderzoek naar voren komt betreft minimaal 72 en maximaal 120 nieuwe medewerkers per jaar. De CDHO merkt daarbij op dat de twee respondenten een maximum van 15 nieuwe medewerkers verwachten, terwijl zij slechts 11-50 medewerkers in dienst hebben. De CDHO betwijfelt of de behoefte van deze respondenten reëel is.

Tot slot laat de CDHO de negen intentieverklaringen¹⁰ buiten beschouwing. Zes verklaringen zijn ondertekend door vertegenwoordigers van drie mbo-instellingen. Dit zijn geen potentiële werkgevers voor afgestudeerden van deze opleiding. De overige drie intentieverklaringen zijn ondertekend door vertegenwoordigers van organisaties die al bij de werkgeversenquête zijn meegenomen.

¹⁰ Bijlagen 8, 10 t/m 12, 15 en 36 t/m 39 van het aanvraagdossier.

Bijlage 1: juridisch kader**Beoordelingskader**

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in de Algemene wet bestuursrecht en artikel 6.2 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek. Verder heeft de Regeling macrodoelmatig opleidingsaanbod hoger onderwijs 2023 van 28 april 2023 voor de CDHO als leidraad gediend.

Procedure

De CDHO heeft de aankondiging van deze aanvraag in maart 2025 gepubliceerd op haar website (A25-016). De CDHO heeft het dossier voor deze aanvraag op 11 juli 2025 ontvangen. Omdat het dossier incompleet was, heeft de CDHO op 22 juli de behandeling van de aanvraag opgeschort en de aanvrager verzocht om het dossier aan te vullen. Op 24 juli is de aanvulling ontvangen en is de aanvraag weer in behandeling genomen.

Vanaf 11 juli is op de website van de CDHO kennisgegeven van de aanvraag. Hiermee is aan belanghebbenden de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

Op 19 augustus is omwille van de zorgvuldige besluitvorming de beslistermijn verlengd tot 29 september 2025.

Bijlage 2: afbakening verwant aanbod (Bron: DUO)

Opleiding	Instelling	'20-'21			'21-'22			'22-'23			'23-'24			'24-'25		
		VT	DT	DU	VT	DT	DU	VT	DT	DU	VT	DT	DU	VT	DT	DU
Commerciële Economie (80103)	Christelijke Hogeschool Windesheim (01VU), Almere	53			52			53			52			45		
	Fontys Hogeschool (30GB), Eindhoven	42	22		46	24		45	21		67	25		49	23	
	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (25KB), Arnhem		19	35		14	38		21	34		21	46		17	45
	NHL Stenden Hogeschool (31FR), Emmen	32			33			27	4	6	29	8	9	37	4	14
E-commerce (80162)	Christelijke Hogeschool Windesheim (01VU), Zwolle	168	12		118	17		110	20		109	21		96	24	
	De Haagse Hogeschool (27UM), 's-Gravenhage											11			8	
	Hogeschool Utrecht (25DW), Amersfoort							53			65			55	5	
Sales en Accountmanagement (80126)	Hogeschool Rotterdam (22OJ), Rotterdam		41		33	34		55	42		71	29		75	23	
	Hogeschool Utrecht (25DW), Amersfoort	56			69	34		67	33		89	34		74	35	
Commercieel Management (80096)	Zuyd Hogeschool (25JX), Sittard-Geleen	65			57			63			74			69		
Marketing Management (80036)	Avans Hogeschool (07GR), 's-Hertogenbosch	120	25		96	25		81	19		153	20		117	19	
	Avans Hogeschool (07GR), Breda		32			29			31			31			24	
Ondernemen (80080)	Christelijke Hogeschool Ede (25BA), Ede		22			28			24			23			23	

	Christelijke Hogeschool Windesheim (01VU), Almere	70			80			74			77			58		
	Hanzehogeschool Groningen (25BE), Groningen	63			58			53			69			55		
	Hogeschool Rotterdam (22OJ), Rotterdam	205			158			123			119			119		
Ondernemerschap & Retail Management (80010)	Avans Hogeschool (07GR), 's- Hertogenbosch	82	20	144	54	28	134	66	24	139	97	19	158	87	23	137
	Avans Hogeschool (07GR), Breda		33			36			32			23			24	
	Fontys Hogeschool (30GB), Eindhoven	46		17	36		13	38		12	49		18	43		9
	NHL Stenden Hogeschool (31FR), Amsterdam			79			37			61			69			43
	NHL Stenden Hogeschool (31FR), Leeuwarden	46		84	35		85	34	1	48	35	1	85	40		76
	Saxion Hogeschool (23AH), Deventer		13		15	16		14	14		21	15		17	14	
	Saxion Hogeschool (23AH), Enschede		3		17			32			62			45		
Online Marketing (80189)	De Haagse Hogeschool (27UM), 's-Gravenhage											8			20	
Totaal Eerstejaarsinstroom		1048	242	359	957	285	307	988	286	300	1238	289	385	1081	286	324